

Avdelningen för rättspsykiatri
Patrik Backgård

Beslutsdatum
2023-11-19

Dnr
S23-90228

Beslutsfattare
Jesper Svedberg

Ikraftträdande
2023-11-19

Version
1.0 - Godkänd

Hantering av försändelser till och från intagna

Innehåll

Hantering av försändelser till och från intagna vid RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter	1
1. Grundläggande bestämmelser	2
2. Genomgång av grundregler	2
2.1 Olika kategorier av försändelser provas enligt olika regler	2
2.2. Regler för de olika kategorierna försändelser	3
2.3 Förutsättningar för att granskning ska få göras.....	4
3. Granskningsmedgivande	5
3.1 Granskningsformer	5
3.2 Underrättelser om granskning	6
4. Avgående försändelser	6
Bilaga 1. Granskningsmedgivande från intagen.....	8
Bilaga 2. Hantering av försändelser till och från intagen vid RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter	9
5. Bilaga 3. Stämpel för underrättelse om granskning.....	11

1. Grundläggande bestämmelser

Rutinen avser samtliga intagna vid RMV och således även personer som vårdas enligt LRV.

Enligt 5 a § lagen om rättspsykiatrisk undersökning, ska bestämmelserna om försändelser i 3 kap. 6-8 §§ häkteslagen, tillämpas vid en undersökningsenhet inom RMV när det gäller den som är häktad eller annars frihetsberövad och tas in på enheten för att genomgå en rättspsykiatrisk undersökning. Bestämmelserna om försändelser i 11-12 §§ häktesförordningen ska också tillämpas vid de rättspsykiatriska undersökningsenheterna.

Med försändelser avses t.ex. brev, skriftliga handlingar eller paket, dock inte elektroniska meddelanden där reglerna för elektronisk kommunikation gäller.

Regleringen av försändelser är komplex. Det behöver ske olika prövningar beroende på vad det är för försändelse, i fråga om den ska vidarebefordras eller kvarhållas samt om den får granskas eller inte och i så fall på vilket sätt granskning får ske.

Om det enligt denna rutin bedöms att en försändelse kan vidarebefordras till den intagne kan det vidare ändå bli aktuellt att göra en bedömning av innehavsfrågan enligt de regler som gäller för detta (se rutin om innehav av tillhörigheter).

Att en försändelse ska vidarebefordras till den intagne innebär med andra ord inte att denne per automatik får inneha innehållet i försändelsen. Om den intagne t.ex. begär att få inneha en försändelse kan en prövning behöva göras enligt det regelverket.

Även t.ex. reglerna för kroppsvisitation kan bli aktuella om försändelsen behöver kontrolleras sedan den intagne har mottagit den.

2. Genomgång av grundregler

2.1 Olika kategorier av försändelser prövas enligt olika regler

Försändelser behöver klassificeras enligt nedanstående kategorier

- a) Försändelser till och från offentliga försvarare, en svensk myndighet eller ett internationellt organ som har av Sverige erkänd behörighet att ta emot klagomål från enskilda (*Myndighetspost*).
- b) Försändelser till och från en försvarare som utsetts av personen men som inte lever upp till kraven i 21 kap. 5 § rättegångsbalken (*privat försvarare*).
- c) Försändelser till och från andra personer än i punkterna ovan (*andra personer*).

2. 2. Regler för de olika kategorierna försändelser

a) *Myndighetspost*

Huvudregel: Dessa försändelser ska vidarebefordras utan granskning.

Undantag: En sådan försändelse **till** en intagen ska dock inte vidarebefordras utan hållas kvar, om det finns anledning att anta att uppgiften om avsändare av försändelsen är oriktig.

b) *Privat försvarare*

Huvudregel: Vidarebefordras utan granskning

Undantag: ska inte vidarebefordras om nödvändigt att vägra för att avvärja fara för någons liv, fysiska hälsa eller frihet.

c) *Andra personer*

Får vägras att sända eller ta emot en försändelse till eller från sådana personer om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen och säkerheten (se mera om granskning nedan).

En försändelse som den intagne inte får sända eller ta emot får hållas kvar. Observera att om den intagne har restriktioner kan

frågan om granskning av åklagaren aktualiseras utifrån de reglerna.

En försändelse som hålls kvar ska, om inte särskilda skäl talar mot det, lämnas ut till den intagne så snart som möjligt och senast när han eller hon inte längre ska vara berövad friheten (3 kap. 9 § häkteslagen)¹. Om en försändelse hålls kvar enligt 3 kap. 6 eller 7 § häkteslagen ska den intagne underrättas om inte särskilda skäl talar emot det (11 § HÄF)².

2.3 Förutsättningar för att granskning ska få göras

a) *Myndighetspost*

Försändelsen får endast granskas för att utreda vem avsändaren är. För att sådan granskning ska få ske måste det i det enskilda fallet finnas misstanke om att det inte är en sådan avsändare (se ovan).

b) *Privat försvarare*

Samma förutsättningar som under a).

c) *Andra personer*

Försändelsen får endast granskas om den intagne har medgivit det eller undantagsvis om det är absolut nödvändigt av säkerhetsskäl (se mera nedan om granskning).

¹ Här krävs samverkan med Kriminalvården i frågan. Skäl för att inte lämna ut en granskad försändelse kan vara om ordningen och säkerheten vid enheten äventyras om försändelsen lämnas till den intagne. Om det finns uppgifter som kan äventyra någon annans liv eller hälsa eller ordningen och säkerheten på enheten efter att den intagne frigivits kan det finnas särskilda skäl att hålla kvar försändelsen även efter den tidpunkten.

² Skäl för undantag från underrättelse om kvarhållande av försändelse kan t.ex. vara att uppgifter om att Polisen eller RMV har vetskap om planerad brottslighet röjs eller att försändelsen innehåller information om ett planerat brott, rymnings- eller upplöppsplaner från undersökningsenheten eller Kriminalvården eller uppgifter som syftar till att allvarligt hota eller trakassera annan. Beslut om undantag ska dokumenteras.

Med hänsyn till ordningen och säkerheten får en intagen vägras sända eller ta emot en försändelse. En sådan försändelse får hållas kvar (3 kap. 7 § häkteslagen).

3. Granskningsmedgivande

Medgivande ska inhämtas skriftligen på blankett enligt bilaga 1.

3.1 Granskningsformer

Nedan regleras tre former av granskning av försändelser. Enligt proportionalitetsprincipen ska den åtgärd som är minst ingripande väljas om den är tillräcklig för att uppnå syftet med åtgärden. Detta förutsätter också att granskning är nödvändig med hänsyn till ordning och säkerhet.

1. Genomlysning av försändelsen i oöppnat skick

Genomlysning av försändelsen ska göras i den omfattning som enhetschefen bestämmer.

2. Öppning av försändelsen utan genomläsning av innehållet

Öppning av försändelsen bör endast göras i det fall som genomlysning av försändelsen inte möjliggör att upptäcka otillåtna föremål som kan finnas i försändelsen. Beslut om öppning ska fattas i särskild ordning.

3. Öppning med genomläsning av innehållet

Öppning och genomläsning av försändelsen kan ske stickprovsvis enligt enhetschefens närmare anvisningar eller vid misstanke om att försändelsen kan innehålla information som kan äventyra ordningen och säkerheten vid undersökningsenheten eller som kan utgöra betydande risk för hot eller trakasserier av mot utomstående eller medintagen på undersökningsenheten.

Öppnad försändelse skall återförslutas och signeras av granskaren på försändelsen.

Efter granskningen ska försändelsen lämnas ut till den intagne så snart som möjligt, om den inte ska omhändertas enligt 2 kap. 12 § häkteslagen (2010:611) eller hållas kvar enligt 3 kap. 7 § samma lag. Om det i innehållet finns uppgift som angår misstanke om brott får en prövning ske

av om Polisen ska underrättas enligt bestämmelserna om sekretessbrytande bestämmelser i 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen.

Försändelse som öppnats av misstag skall återförslutas med uppgift om att det skett och med signering av den ansvarige.

Två tjänstemän ska delta i granskningen.

Pengar eller värdeföremål som finns i en inkommen försändelse ska förtecknas och omhändertas och därefter förvaras på säkert sätt vid undersökningsenheten. Se rutinen för företeckning av tillhörigheter.

3.2 Underrättelser om granskning

Den intagne ska underrättas om en försändelse har granskats. Underrättelsen ska innehålla information om:

1. vilken försändelse som har granskats,
2. med stöd av vilket lagrum granskningen har skett,
3. vilken typ av granskning som har utförts,
4. datum för granskningen,
5. vem eller vilka som utfört granskningen.

Underrättelsen ska ske genom att kuvertet/omslaget på försändelsen kopieras och ges påskrift med uppgifterna 1-5 (genom stämpel) och överlämnas till den intagne tillsammans med försändelsen. Uppgifter som ska redovisa framgår av bilaga 2.

Kopia på underrättelsen och eventuellt skriftligt medgivande ska förvaras i den intagnes akt.

Kopior och översättningar av försändelser som har granskats enligt 3 kap 8 § häkteslagen ska förstöras så snart de inte längre behövs.

4. Avgående försändelser

Den intagne kan lämna försändelsen i öppet eller förslutet skick.

Försändelsen ska vara försedd med en vidhäftad uppgift om vem avsändaren är. Uppgiften ska avlägsnas från försändelsen efter det innan expediering skett.

Hantering av försändelser till och från intagna

Ikraftträdande
2023-11-19

Dnr
S23-90228

Om granskning sker ska underrättelse ske enligt punkt 3.2 ovan. Om försändelsen öppnats i samband med granskning ska den återförslutas.

Bilaga 1. Granskningsmedgivande från intagen

Jag har informerats om bestämmelserna om granskning av försändelser i 3 kap. 6-11 § häkteslagen och 11- 12 § häktesförordningen samt Rättsmedicinalverkets rutin beträffande hantering av försändelser till och från intagen vid RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter.

Bestämmelserna finns återgivna på denna blanketts baksida (bilaga 2)

Med anledning av dess lämnar jag följande medgivande, som omfattar samtliga försändelser med undantag för sådana som jag skickar till eller tar emot från min offentlige försvarare, svensk myndighet eller internationellt organ som har av Sverige erkänd behörighet att ta emot klagomål från enskilda (t.ex. Europadomstolen).

Jag medger att Rättsmedicinalverket får granska försändelse

☐

Jag vill skicka

☐

Kommit till mig

Jag medger att den åklagare, förundersökningsledare eller polis som har hand om brottsutredningen får granska försändelser som

☐

Jag vill skicka

☐

Kommit till mig

om åklagaren eller förundersökningsledaren beslutar om granskning av dessa.

Datum:

Underskrift:

Bevittnas:

Upprättad handling kopieras till den intagnes akt!

Bilaga 2. Hantering av försändelser till och från intagen vid RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter

Infotext på baksida till blankett om medgivande till granskning.

Häkteslagen (2010:611)

6 § Försändelser mellan en intagen och hans eller hennes offentliga försvarare, en svensk myndighet eller ett internationellt organ som har av Sverige erkänd behörighet att ta emot klagomål från enskilda ska vidarebefordras utan granskning. Detsamma gäller försändelser mellan en intagen och en försvarare som den intagne har utsett om försvararen uppfyller de krav som ställs i 21 kap. 5 § första stycket rättegångsbalken. En sådan försändelse till en intagen ska dock inte vidarebefordras utan hållas kvar, om det finns anledning att anta att uppgiften om avsändare av försändelsen är oriktig.

7 § Om en intagen har utsett en försvarare som inte uppfyller de krav som ställs i 21 kap. 5 § första stycket rättegångsbalken, ska försändelser mellan den intagne och försvararen vidarebefordras såvida det inte är nödvändigt att vägra vidarebefordran för att avvärja fara för någons liv, fysiska hälsa eller frihet.

I andra fall än som avses i första stycket eller i 6 § får en intagen vägras att sända eller ta emot en försändelse, om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten.

En försändelse som den intagne inte får sända eller ta emot får hållas kvar. *Lag (2016:931).*

8 § En försändelse som hålls kvar får granskas endast om

1. den intagne har medgett det, eller
2. det i fall som avses i 7 § andra stycket är absolut nödvändigt av säkerhetsskäl.

En försändelse som avses i 6 § eller 7 § första stycket får endast granskas för att utreda vem avsändaren är.
Lag (2016:931).

Hantering av försändelser till och från intagna

Ikraftträdande
2023-11-19

Dnr
S23-90228

9 § En försändelse som hålls kvar ska, om inte särskilda skäl talar mot det, lämnas ut till den intagne så snart som möjligt och senast när han eller hon inte längre ska vara berövad friheten.

Häktesförordningen (2010:2011)

11 § Om en försändelse hålls kvar enligt 3 kap. 6 eller 7 § häkteslagen (2010:611) ska den intagne underrättas, om inte särskilda skäl talar mot det.

12 § Kopior och översättningar av försändelser som har granskats enligt 3 kap. 8 § häkteslagen (2010:611) ska förstöras så snart de inte längre behövs. Detsamma gäller upptagningar och uppteckningar som har tillkommit vid kontroll av elektronisk kommunikation.

5. Bilaga 3. Stämpel för underrättelse om granskning

Rättsmedicinalverket

Underrättelse om granskning av försändelse.

Försändelsen inkom:.....

Granskningen har skett med stöd av:

☐ 3:7 Häkteslagen (nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten). Den intagne har lämnat medgivande till granskning.

☐ 3:6 Häkteslagen (för att utreda vem avsändaren av s.k. myndighetspost är när det finns anledning att anta att uppgift om avsändare är oriktig). Den intagne har lämnat medgivande till granskning.

☐ 3:8 Häkteslagen (den intagne har inte lämnat medgivande till granskning men det är absolut nödvändigt av säkerhetsskäl).

Granskningen har skett genom:

- ☐ genomlysning av oöppnad försändelse
- ☐ öppnande utan genomläsning av innehållet
- ☐ öppnande och genomläsning

Granskning har utförts

den:.....

Granskad

av:.....

Och

Sign:.....Namnförtydligande.....

Upprättad handling kopieras till den intagnes akt!